

„OFFICIA PROPRIA” ZGROMADZENIA ZMARTWYCHWSTAŃCÓW

WPROWADZENIE TEOLOGICZNE I PASTORALNE

1. Część „C” Ceremoniału zawiera tzw. *officia propria* naszego Zgromadzenia. W sensie ścisłym termin taki odnosi się do Mszy własnych, jednakże można go rozumieć szerzej jako oficja na dni liturgiczne patronalne i bliskie duchowi naszego Zgromadzenia, oraz formularze mszalne według zaleceń KCR, a także formularze nabożeństw według potrzeb niniejszego Ceremoniału.
2. Uroczystością tytułarną jest Uroczystość Zmartwychwstania Jezusa Chrystusa. Zgromadzenie uroczystość tę obchodzi solennie razem z całym Kościołem i celebryje według norm i tekstów liturgicznych podanych w Mszale Rzymskim dla diecezji polskich, lub mszałów dla diecezji i regionów, w których posługuje.
3. Małą Paschą nazywana jest każda niedziela i dlatego w naszym Zgromadzeniu należy szczególnie podkreślać ten wymiar poprzez zapalenie w trakcie Mszy niedzielnych paschału (z wyjątkiem Okresu Wielkiego Postu).
4. Uroczystościami patronalnymi według KCR są także święta maryjne, czyli: Wniebowzięcie NMP – 15 sierpnia; Matki Bożej Bolesnej – 15 września oraz Niepokalane Poczęcie NMP – 8 grudnia;
5. Uroczystości maryjne z dni 15 sierpnia i 8 grudnia cały Kościół obchodzi w liturgii jako uroczystość, dlatego także w liturgii naszego Zgromadzenia nic nie ulega zmianie w randze uroczystości. Z kolei dzień 15 września jest w liturgii wspomnieniem obowiązkowym, a w naszym Zgromadzeniu ma on rangę święta.
6. Do patronów Zgromadzenia zalicza się: świętego Józefa, Oblubieńca NMP, oraz świętego Kajetana z Thieny.
7. Należy zatem obchodzić ich wspomnienia w uroczysty sposób. I tak: św. Józefa dnia 19 marca jako uroczystość; św. Józefa dnia 1 maja jako wspomnienie obowiązkowe; św. Kajetana dnia 7 sierpnia jako święto. Dozwolona jest także celebrycja Mszy wotywnych o tych świętych.
8. Niektóre z umieszczonych wspomnień liturgicznych mogą pokrywać się z innymi zamieszczonymi w lokalnych kalendarzach diecezji i regionów. Należy wówczas, według przepisów liturgicznych wybrać to, które jest wyższe rangą (np. 7 sierpnia przypada święto św. Kajetana – patrona Zgromadzenia z rangą ogólną wspomnienia dowolnego, oraz bł. Edmunda Bojanowskiego z rangą wspomnienia dowolnego – a w archidiecezji poznańskiej wspomnienia obowiązkowego. Stosując się do przepisów zawartych w Tabeli Pierwszeństwa Dni Liturgicznych, III, 11, należy celebrować liturgię o św. Kajetanie z Thieny).
9. Wszystkie zamieszczone w tym Ceremoniale wspomnienia błogosławionych i świętych można celebrować również jako Msze wotywny w inne dni niż podane, chyba że dany dzień nie przyjmuje w liturgii możliwości celebrycji wotywnych.
10. Podane w dalszej części Ceremoniału Msze o świętych zostały opracowane na podstawie przepisów zawartych w MR², s. 1’.
11. W szczególnie uroczystych celebrycjach, nawet jeżeli ranga dnia liturgicznego tego nie przewiduje, można zastosować śpiew hymnu „Chwała na wysokości” (por. OWMR, 53) z wyjątkiem Okresu Wielkiego Postu.
12. Do powyższych obchodów uroczystości i wspomnień dochodzą uroczystości własne lokalnych wspólnot, na przykład uroczystości odpustowe.
13. Przy każdym świętym lub błogosławionym został podany stopień wspomnienia.
14. Niektóre formularze mszalne są własne dla poszczególnych dni liturgicznych, a inne są zestawieniem modlitw z tekstów wspólnych.

15. W miejscach, gdzie podano, iż formularze są opracowane na podstawie tekstów wspólnych zawsze można użyć innych modlitw zamieszczonych we właściwym miejscu tekstów wspólnych zawartych w MR².
16. Jeżeli podano własną Kolektę nie wolno jej zmieniać, chyba że celebracja odbywa się w kraju (regionie), który nie posiada zatwierdzonego tłumaczenia Kolekty własnej, to wówczas stosuje się orację z tekstów wspólnych.
17. W przypadku uznania któregoś z błogosławionych za świętego należy stosownie zmodyfikować wezwania w modlitwach.
18. Zestawienie modlitw z tekstów wspólnych zostało opracowane na podstawie przepisów zamieszczonych w MR, s. 1', 1'', 49''.
19. Teksty liturgii słowa należy wziąć z dnia bieżącego lub, jeżeli dobro duchowe tego wymaga, z tekstów własnych lub wspólnych zamieszczonych w LM² VI.
20. Oprócz zaprezentowanych – we wcześniejszej części Ceremoniału – wydarzeń ściśle zakonnych, przeżywamy cały szereg innych obchodów związanych z szeroko rozumianym kultem w trakcie roku liturgicznego.
21. „Rok liturgiczny ma taką strukturę, że w ciągu jego cyklu Kościół celebrować całe misterium Chrystusa, poczynając od wcielenia i narodzenia aż do wniebowstąpienia, do dnia Pięćdziesiątnicy oraz do oczekiwania błogosławionej nadziei i przyjścia Pana. W roku liturgicznym obchód misterium paschalnego w ciągu dni, tygodni i całego roku stanowi istotę kultu chrześcijańskiego. W konsekwencji relacja liturgii i pobożności ludowej musi zawsze zachowywać wyższość celebrowania roku liturgicznego nad wszelką inną formą i praktyką pobożności” (DPLL, 94; por. KL, 102).
22. Duch pobożności prywatnej musi być oparty na Objawieniu, stąd zaleca się, aby był on podparty refleksją czytania słowa Bożego, właściwie dobranego do tematu i formy.
23. Wśród naszych prywatnych praktyk pobożnych, w cyklu rocznym, szczególne miejsce zajmuje Chrystus Zmartwychwstały oraz Jego Chwalebna Matka, Maryja, której wiele świąt czcimy jako nasze patronalne uroczystości (por. KCR, 78).
24. W wigilię tych świąt jesteśmy zobowiązani do jakiejś formy umartwienia (por. KCR, 78), a także winniśmy powrócić do szlachetnej praktyki celebrowania nowenn przed tymi uroczystościami, pamiętając o tym, iż wszystkie one podprowadzają pod Misterium Paschalne Chrystusa.
25. Soborowa zachęta do popierania „świętej celebrowania słowa Bożego” w szczególnych dniach roku liturgicznego może znaleźć właściwe miejsce także w nabożeństwach ku czci Matki Słowa Wcielonego. Doskonale odpowiada to charakterowi chrześcijańskiej pobożności i wynika z przekonania, że najwyższym wyrazem czci dla Maryi jest słuchanie słowa Bożego na Jej podobieństwo (por. Łk 2, 19.51). Zarówno w celebrowaniach liturgicznych, jak i w nabożeństwach wierni powinni słuchać słowa Bożego, przyjmować je z miłością i strzec w swoim sercu, rozważać je w duszy, głosić ustami, wprowadzać w czyn i dostosowywać do niego całe swoje życie (DPLL, 193; por. MC, 30).
26. Nabożeństwa słowa Bożego, ze względu na układ i możliwości tematyczne, mogą również stać się okazją do wielu spotkań liturgicznych, w których wyrazi się prawdziwa pobożność maryjna i równocześnie zostanie podana systematyczna katecheza o Błogosławionej Dziewicy. Doświadczenie jednak uczy, że nabożeństwa takie nie powinny mieć charakteru wyłącznie intelektualnego i dydaktycznego, ale przeciwnie, przez śpiewy, teksty modlitw i sposoby uczestnictwa, mają bardziej wyrażać specyficzny charakter pobożności ludowej, a swoją bezpośredniością łatwiej trafiać do serca człowieka (DPLL, 194).

KULT MARYJNY

27. W par. 8 Konstytucji (KCR, 8) zapisano: „Zgodnie z naszą tradycją, uznajemy Maryję za Matkę naszego Zgromadzenia i uważamy, że jesteśmy powołani do szerzenia Jej czci”. Tradycyjnie mówiło się, że nasze Zgromadzenie, mimo nazwy chrystologicznej, jest maryjne. Było tak zapewne ze względu na rangę jego pobożności maryjnej, zgodnie z wyznawaną zasadą: „Przez Maryję do Jezusa” (DZDP, s. 30).
28. Chociaż cały Kościół sprawuje kult maryjny, nasze Zgromadzenie jednak podkreśla jego aspekt paschalny. Stąd zasadniczo trzy święta maryjne mają w naszej praktyce szczególną rangę: uroczystości Niepokalanego Poczęcia NMP i Wniebowzięcia NMP, oraz święto Matki Bożej Bolesnej (KCR, 78). Jako przygotowanie do tych świąt zawsze odprawiano nowennę, w ich wigilie zawsze zachęcano do postu i każde z nich obchodzono szczególnie uroczyście (DZDP, s. 30).
29. Ostatnie Konstytucje zwróciły uwagę jeszcze na kult Matki Kościoła (por. KCR, 219), co bardzo dobrze koresponduje z nauką ks. Piotra Semenki CR o Maryi, Matce Nowego Życia. Maryja, będąc Matką Kościoła, jest także Matką każdego wierzącego, każdego z nas, jest Matką nowego życia w nas. Święto Matki Kościoła przypada na poniedziałek po uroczystości Zesłania Ducha Świętego, i dzięki decyzji papieża Franciszka z roku 2018, obchodzone jest ono w całym Kościele w randze wspomnienia obowiązkowego – z wyjątkiem tych krajów, które już to wspomnienie posiadały w swoich kalendarzach liturgicznych w randze święta (np. Polska, Argentyna).
30. Zmartwychwstańczy kult maryjny nie ogranicza się tylko do wspomnianego nurtu paschalnego, lecz jest wtopiony w całość kultu i religijności, którą żyjemy w naszych parafiach (por. DZDP, s. 31).
31. W rozwijaniu kultu maryjnego ks. Piotr Semenka CR widział ratunek przed szerzącym się w świecie materializmem, któremu tamę jest w stanie postawić serce kobiece ukształtowane na wzór Niepokalanego Serca Maryi, pokornej Służebnicy Pańskiej, otwartej na działanie Ducha Świętego. „Przeciwko ubóstwieniu materii jest cześć szczególnie dla Najświętszej Panny i idące za nią podniesienie i uzacnienie kobiety” (A. Jełowicki). Sprawa ta jest szczególnie ważna w dobie szerzącej się niemoralności wśród kobiet i dziewcząt. Musimy na nowo „postawić na Maryję”. Dotyczy to zwłaszcza tych krajów, w których kult Maryi jest niemodny, a w których mamy możliwość prowadzić duszpasterstwo (DZDP, s. 31).
32. Szczególna ranga w duszpasterstwie zmartwychwstańczym należy się sanktuarium Matki Bożej Bolesnej w Sulisławicach, jako że Pani Sulisławska jest patronką naszej Prowincji (od 29 listopada 1992 r.). Ponieważ Obraz MB Bolesnej Sulisławskiej współgra dobrze z Tajemnicą Paschalną (Chrystus w stanie ofiary i Matka Boża współcierpiąca z Nim), każda nasza placówka niech pielęgnuje Jej kult i utrzymuje żywą więź z naszym Prowincjalnym Sanktuarium (por. DZDP, s. 31-32).

KULT MARYJNY W TAJEMNICY WNIEBOWZIĘCIA NMP

33. W zmartwychwstańczym kulcie maryjnym, w Okresie Zwykłym na pierwszym miejscu znajduje się bogata w treść teologiczną uroczystość Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny (15 sierpnia). Jest to starożytne święto Matki Pana skupiające w sobie liczne prawdy wiary. Maryja bowiem wzięta do nieba:
 - a. stanowi „wspaniały owoc odkupienia”, najwyższe świadectwo szerokiego zasięgu i skuteczności zbawczego dzieła Chrystusa (aspekt soteriologiczny);
 - b. jest rękoiemnią przyszłego uczestnictwa wszystkich członków Mistycznego Ciała Chrystusa w paschalnej chwale Zmartwychwstałego (aspekt chrystologiczny);

- c. jest dla wszystkich ludzi „spełnieniem się ostatecznej nadziei: gdyż mające kiedyś nastąpić uwielbienie jest szczęśliwym przeznaczeniem tych wszystkich, których Chrystus uczynił braćmi, stając się uczestnikiem tej samej «krwi i tego samego ciała» (Hbr 2, 14; por. Ga 4,4)” (aspekt antropologiczny);
 - d. jest ikoną eschatologiczną tego, czym Kościół „pragnie i spodziewa się być” (aspekt eklezjologiczny);
 - e. jest gwarancją wierności Pana danym przez siebie obietnicom; przeznaczył On nagrodę szczególną dla swojej pokornej Służebnicy z powodu Jej wiernego współdziałania w zbawczym planie Boga. Tę nagrodę stanowi przeznaczenie Jej do pełni łaski i szczęścia, uwielbienia Jej niepokalanej duszy i dziewiczego ciała, doskonałego upodobnienia się do zmartwychwstałego Syna (aspekt mariologiczny) (DPLL, 180).
34. W krajach germańskich rozpowszechniony jest zwyczaj błogosławienia pachnących ziół w dniu 15 sierpnia. Błogosławieństwo to, umieszczone kiedyś w Rytuale rzymskim, stanowi przykład pierwotnej ewangelizacji obrzędów i wierzeń przedchrześcijańskich: do Boga, na którego słowo „ziemia wydała rośliny zielone, trawę dającą nasienie według swego gatunku (...) i drzewa rodzące owoce” (Rdz 1, 12), trzeba się zwracać z prośbą o otrzymanie tego, co poganie chcieli osiągnąć przez swoje magiczne obrzędy, tzn. oddalić szkody powodowane przez rośliny trujące i skutecznie zwiększyć plony roślin uprawnych.
- Łączy się z tym częściowo starożytny zwyczaj, odwołujący się do Pisma świętego, odnoszenia do świętej Dziewicy takich symboli i nazw zaczerpniętych ze świata roślinnego, jak winorośl, kłos, cedr i lilia. Ze względu na swoje cnoty Maryja jest pachnącym kwiatem albo „różdżką wyrosłą z pnia Jessego” (Iz 11, 1), która porodziła błogosławiony owoc swojego łona, Jezusa.

NOWENNA PRZED UROCZYŚCIĄ WNIEBOWZIĘCIA NMP

- 35. W Zgromadzeniu Zmartwychwstańców zostaje przywrócony stary zwyczaj, poprzedzającej ten dzień, nowenny.
- 36. Ponieważ samo święto lub uroczystość jest szczytowym momentem obchodu, zwykle poprzedza się je i przygotowuje przez triduum, tydzień lub nowennę. Te czasy i formy pobożności ludowej” powinny być zgodne z „czasami i formami liturgii. Tridua, tygodnie i nowenny mogą się stać doskonałą okazją nie tylko do tego, by zapoczątkować (czy też przywrócić) nabożeństwa ku czci Najświętszej Dziewicy, lecz także by uświadomić wiernym właściwe miejsce i rolę Maryi, jaką pełni Ona w tajemnicy Chrystusa i Kościoła. Nabożeństwom tym nie mogą być obce osiągnięcia badań biblijnych i teologicznych na temat Matki Zbawiciela. Przeciwnie, bez uszczerbku dla ich natury powinny stawać się pomocą katechetyczną w dawaniu świadectwa o nich samych oraz w ich rozpowszechnieniu.
- 37. Tridua, tygodnie i nowenny przygotowują wiernych do obchodu święta pod warunkiem, że zostaną oni zachęcani do skorzystania z sakramentu pokuty i Eucharystii oraz do odnowy własnego zaangażowania chrześcijańskiego na wzór Maryi, pierwszej i najdoskonalszej uczennicy Pańskiej (DPLL, 189).

KULT MARYJNY W TAJEMNICY MATKI BOŻEJ BOLESNEJ

- 38. W naszych Konstytucjach czytamy, iż Matka Boża Bolesna jest Patronką naszego Zgromadzenia, a w wigilię Jej święta mamy podjąć jakąś formę umartwienia (por. KCR, 78).

39. Tajemnica ta głęboko wpisuje się w Misterium Paschalne Chrystusa i z niej wynika, dlatego też od samych początków istnienia naszego Zgromadzenia, MB Bolesna cieszyła się szczególnym kultem Współbraci.
40. Zaleca się, aby ten kult na nowo ożywić i rozkrzewiać, szczególnie poprzez wizerunek Pani Sulisławskiej – Madonny Bolesnej.
41. Z tej także racji powraca się do sprawowania przed Jej świętem – 15 września, uroczystej nowenny, której układ jest zamieszczony w dalszej części Ceremoniału.
42. Ścisła łączność Chrystusa ukrzyżowanego z bolesną Maryją Dziewicą w zbawczych planach Boga (por. Łk 2, 34-35) występuje także w liturgii i w pobożności ludowej. Jak Chrystus jest „Mężem boleści” (Iz 53, 3), przez którego spodobało się Bogu „znów pojednać wszystko ze sobą: przez Niego – i to, co na ziemi, i to, co w niebiosach, wprowadziwszy pokój przez krew Jego krzyża” (Kol 1, 20), tak Maryja jest „Niewiastą bolejącą”, którą Bóg zechciał przyłączyć do swego Syna jako Matkę i uczestniczkę Jego męki (*socia passionis*). Od pierwszych dni dzieciństwa Chrystusa życie Maryi włączone w odrzucenie Jej Syna przez ludzi, upływało pod znakiem przepowiedzianego przez Symeona miecza (por. Łk 2, 35). Pobożność ludu chrześcijańskiego w bolesnym życiu Maryi wyróżniła siedem głównych wydarzeń i nazywała je „siedmioma boleściami” błogosławionej Dziewicy Maryi. Główną myślą tego nabożeństwa jest rozważanie całego życia Maryi, począwszy od prorocтва wypowiedzianego przez Symeona (por. Łk 2, 34-35), aż do męki i złożenia do grobu Jej Syna, Jej drogi wiary i cierpienia (por. DPLL, 136).
43. Ze względu na wielkie znaczenie doktrynalne i duszpasterskie zaleca się, by nie zaniedbywać „wspomnienia boleści Najświętszej Maryi Panny”. Pobożność ludowa, kierując się opowiadaniem ewangelicznym, podkreślała współudział Maryi w zbawczej męce Jej Syna (por. J 19, 25-27; Łk 2, 34n) i dawała początek różnym nabożeństwom (por. DPLL, 145).
44. Płacz Maryi Bolesnej, rozumiany jest jako najintensywniejszy wyraz bólu, co potwierdzali najpoważniejsi pisarze i muzycy, w których dziełach Maryja Dziewica oplakuje nie tylko śmierć niewinnego i świętego Syna, najwyższe dobro, lecz także błędy swego ludu i grzechy ludzkości.
45. Godzina Strapionej, w której wierni, wyrażając pobożne wzruszenie, towarzyszą Matce Bożej w momencie, gdy pozostała Ona sama, pogrążona w głębokim bólu po śmierci swego jedyne go Syna; wpatrując się w Dziewicę z Jej Synem na kolanach – Pietę – rozumieją, że w Maryi skupia się ból całego uniwersum z powodu śmierci Chrystusa. W Maryi wierni widzą uosobienie wszystkich matek, które w przeciągu historii płakały nad śmiercią swoich synów. Takie nabożeństwo w świetle wiary w zmartwychwstanie winno pomagać w zrozumieniu wielkości zbawczej miłości Chrystusa i uczestniczenia w niej Jego Matki (por. Tamże).

NOWENNA PRZED ŚWIĘTEM MATKI BOŻEJ BOLESNEJ

46. Nowennę tę odprawia się w zmartwychwstańczych wspólnotach zakonnych, lub wraz z wiernymi, w dniach od 6 do 14 września.
47. Sama Nowenna oparta jest na: Kosiński W., *Matka Bolesna. Nowenna – Rozmyślania. Stacje Siedmiu Boleści Maryi*, Kraków 1939, Wójtowicz K., *Stacje bolesne Błogosławionej Maryi Dziewicy. Modlitwy i rozważania*, Kraków 2003., a jej przebieg podano w dalszej części Ceremoniału pod dniem 6 września.

KULT MARYJNY W TAJEMNICY NIEPOKALANEGO POCZĘCIA NMP

48. Pobożność zmartwychwstańców, oraz całego Ludu Bożego, w Okresie Adwentu jest skupiona przede wszystkim na przygotowanie się na przyjście Mesjasza. W pobo-

żności tej mocno zakorzeniła się świadomość długiego oczekiwania, które poprzedziło przyjście Zbawiciela. Wierni wiedzą, że przez proroków Bóg umacniał nadzieję Izraela na przyjście Mesjasza.

49. Pobożność ta jest pełna podziwu dla tego nadzwyczajnego wydarzenia, że Bóg chwały stał się dzieckiem w łonie pokornej i biednej Dziewicy. Wierni są szczególnie wyczuleni na trudy, które Maryja Dziewica musiała znosić w czasie swego błogosławionego stanu, i wzruszają się na myśl, że Józef wraz z Maryją, mającą porodzić Dziecię, nie znaleźli miejsca w gospodzie (por. Łk 2, 7). W Okresie Adwentu powstały różne formy pobożności ludowej, które umacniały wiarę ludu i z pokolenia na pokolenie przekazywały świadomość podstawowych treści tego okresu liturgicznego (DPLL, 97).
50. W Okresie Adwentu liturgia często zwraca uwagę na osobę błogosławionej Dziewicy: przypomina te niewiasty Starego Przymierza, które były Jej figurą i zapowiedzią Jej posłannictwa, wysławia postawę wiary i pokory, dzięki której Dziewica z Nazaretu chętnie i całkowicie włączyła się w zbawczy plan Boga, oraz w jasnym świetle ukazuje Jej obecność we wszystkich tych wydarzeniach łaskowości Boga, które poprzedzały narodziny Zbawiciela. Także pobożność ludowa w okresie Adwentu poświęca sporo uwagi Najświętszej Dziewicy. Wymownym świadectwem tego są różne nabożeństwa, a przede wszystkim nowenny przed uroczystością Niepokalanego Poczęcia i przed Bożym Narodzeniem. Jednak spojrzenie na Okres Adwentu jako na „czas szczególnie stosowny do oddawania należytej czci Bożej Rodzicielce” nie oznacza, że w liturgii jest to „miesiąc maryjny”. W kalendarzach liturgicznych chrześcijańskiego Wschodu, okres przygotowania (Adwent) do tajemnicy objawienia Bożego zbawienia (Teofania) w tajemnicy Narodzenia i Objawienia Jednorodzonego Syna Boga Ojca ma charakter wyraźnie maryjny. Uwaga wiernych koncentruje się w tym okresie na przygotowaniu siebie na przyjście Pana w tajemnicy Bożej Rodzicielki. Dla Wschodu wszystkie tajemnice maryjne są tajemnicami chrystologicznymi, tzn. odnoszącymi się do tajemnicy naszego zbawienia w Chrystusie. Tak np. w obrządku koptyjskim w tym okresie śpiewa się chwałę Maryi w *Theotokia*. Na Wschodzie syryjskim okres ten nazywa się *Subbara*, czyli Zwiastowanie, co podkreśla jego charakter maryjny. Przygotowanie się wiernych do Bożego Narodzenia w obrządku bizantyjskim polega na stopniowo coraz większej liczbie świąt i antyfon maryjnych (DPLL, 102; por. KK, 34-35, 67; por. MC, 4).
51. Uroczystość Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny (8 grudnia), przeżywana bardzo głęboko w pobożności ludowej, daje podstawę do różnych jej zewnętrznych form kultycznych. Do nich należy szczególnie nowenna odprawiana przed uroczystością Niepokalanego Poczęcia Maryi. Nie ulega wątpliwości, że treść teologiczna uroczystości Niepokalanego Poczęcia czystej i wolnej od wszelkiej zmazy grzechowej Maryi, jako istotnego przygotowania do narodzenia Jezusa, w pełni odpowiada wielu tematom liturgicznym okresu Adwentu. Do takich tematów należą: długie oczekiwanie na Mesjasza oraz wszystkie symbole i proroctwa Starego Testamentu, przypominane w liturgii Okresu Adwentu.
W każdej odprawianej nowennie przed uroczystością Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny powinny być czytane biblijne teksty prorockie, poczynając od proroctwa zawartego w Księdze Rodzaju (3, 15), aż do pozdrowienia Archaniola Gabriela skierowanego do „pełnej łaski” (Łk 1, 28) i zwiastowania narodzin Zbawiciela (por. Łk 1, 31-33), (DPLL, 102).

NOWENNA PRZED UROCZYŚCIĄ NIEPOKALANEGO POCZĘCIA NMP

52. Biorąc pod uwagę to wszystko, co zostało powyżej zapisane na podstawie dokumentów kościelnych, oraz mając na uwadze doniosłą rolę ks. Piotra Semenki CR, w przygotowaniu dogmatu o Niepokalanym Poczęciu NMP, przywraca się w naszych wspólnotach praktykę celebrowania uroczystej nowenny.
53. Nowennę przed Niepokalanym Poczęciem NMP sprawuje się w dniach od 29 listopada do 7 grudnia, a jej układ i przebieg został podany pod dniem 29 listopada. Cere- moniał zawiera dwie wersje tej nowenny: 1) do celebrowania ściśle we wspólnotach zakonnych, i 2) do celebrowania z ludem w parafiach, kościołach rektoralnych lub ka- plicach publicznych.

KULT ŚWIĘTYCH

54. Kult świętych, a przede wszystkim męczenników, jest najbardziej starożytną praktyką kościelną osadzoną w Piśmie Świętym (por. Dz 7, 54-60; Ap 6, 9-11; 7, 9-17) i po- twierdzoną w sposób pewny od pierwszej połowy II wieku. Kościół bowiem, zarówno na Wschodzie, jak i na Zachodzie, zawsze oddawał cześć świętym, a kiedy pojawiły się zastrzeżenia dotyczące niektórych tradycyjnych aspektów takiej czci, zwłaszcza w okresie powstania protestantyzmu, usilnie bronił tego kultu, wyjaśniając jego pod- stawy teologiczne oraz związek z nauką wiary. Wprowadził dyscyplinę w formach kultycznych, zarówno liturgicznych, jak ludowych, oraz podkreślił znaczenie przy- kładu w dawaniu świadectwa Chrystusowi tych wspaniałych uczniów i uczennic Pana w dziedzinie prawdziwie chrześcijańskiego życia (DPLL, 208).
55. Konstytucja o liturgii świętej w rozdziale o roku liturgicznym przedstawia dogłębnie kościelną rzeczywistość i znaczenie oddawania czci świętym i błogosławionym. „Ko- ściół rozmieścił (...) w ciągu roku wspomnienia męczenników oraz innych świętych, którzy dzięki wielorakiej łasce Bożej doszli do doskonałości, a osiągnąwszy już wie- czne zbawienie, wyśpiewują Bogu w niebie doskonałą chwałę i wstawiają się za nami. W dniu ich narodzin dla nieba Kościół głosi misterium paschalne w świętych, którzy z Chrystusem współcierpieli i zostali z Nim współuwielbieni, przedstawia ich wier- nym jako przykład, pociągający wszystkich przez Chrystusa do Ojca, a przez ich za- sługi wyjednywa Boże dobrodziejstwa” (DPLL, 209; KL, 104).
56. Nauka Kościoła i jego liturgia przedstawiają świętych i błogosławionych, którzy już kontemplują „jasno samego Boga w Trójcy Jedynej”, jako historycznych świadków powszechnego powołania do świętości; święci jako doskonały owoc odkupienia Chry- stusa są dowodem i dokumentem, że Bóg we wszystkich czasach i wśród wszystkich narodów, w najbardziej zróżnicowanych warunkach społeczno-kulturowych i w ró- żnych stanach życia, powołuje swoich synów do doskonałego upodobnienia się do Chrystusa (por. Ef 4, 13; Kol 1, 28), (DPLL, 211).
57. Trzeba wreszcie stwierdzić, że ostatecznym celem kultu świętych jest uwielbienie Bo- ga i uświęcenie człowieka przez życie w pełni zgodne z wolą Bożą i przez naślado- wanie cnót tych, którzy byli wybitnymi uczniami Pana. W katechezie więc i w innych sposobach przekazywania nauki Kościoła należy uczyć wiernych, że nasze obcowanie z mieszkańcami nieba, byle tylko pojmować je w pełniejszym świetle wiary, nie tylko nie zubaża kultu uwielbienia, jaki przez Chrystusa w Duchu oddajemy Bogu Ojcu, lecz przeciwnie, jeszcze bardziej go wzbogaca; prawdziwy kult świętych polega nie tyle na częstym powtarzaniu aktów zewnętrznych, ile raczej na nasileniu czynnej mi- łości, która powinna znaleźć wyraz w prowadzeniu życia chrześcijańskiego (DPLL, 212; por. KK, 51).

58. Obchody świąt ku czci świętych – to, co odnosi się do świętych, można zastosować także *servatis servandis* do błogosławionych – są bez wątpienia najwyższym kultem, jaki oddaje im społeczność Kościoła. W wielu bowiem przypadkach łączy się to z celebrowaniem Eucharystii. Wyznaczenie „dnia świątecznego” jest znaczącym faktem kultu, czasem dość złożonym, gdyż zbiegają się tu czynniki historyczne, liturgiczne i kulturowe, niełatwe czasem do pogodzenia (por. DPLL, 227).
59. Aktualnie ogólny kalendarz rzymski zawiera tylko, według norm Soboru Watykańskiego II, wspomnienia „świętych o prawdziwie powszechnym znaczeniu”, pozostawiając kalendarzom partykularnym, a więc narodowym, regionalnym, diecezjalnym i zakonnym, zamieszczanie wspomnień innych świętych (DPLL, 228; por. KL, 111).
60. Wskazane jest, by zachęcać wiernych do szczególnego świętowania obchodów ku czci tych świętych, którzy odegrali swoistą rolę w Kościele lokalnym, a więc patronów i tych, którzy pierwsi w przeszłości głosili Dobrą Nowinę (DPLL, 229).
61. Konieczne jest, aby obchód ku czci świętego był starannie przygotowany i celebrowany zgodnie z duchem liturgii i duszpasterstwa. Wymaga to przede wszystkim odpowiedniego przedstawienia celowości duszpasterskiej kultu świętych, tzn. uwielbienia Boga, którego „chwała w świętych jaśnieje”, oraz prowadzenia życia zgodnego z nauką i przykładem Chrystusa, w którego Mistycznym Ciele święci są członkami wybitnymi. Potrzebne jest właściwe przedstawienie osoby świętego. Zgodnie z duchem naszych czasów dotyczyć ono będzie nie tyle elementów legendarnych, którymi otoczone jest życie świętego, czy jego mocy cudotwórczej, ile raczej znaczenia jego osobowości chrześcijańskiej, głębi jego świętości i skuteczności ewangelicznego świadectwa, osobistego charyzmatu, którym ubogacił on życie Kościoła (DPLL, 231).
62. Do grona tych świętych i błogosławionych bliskich zmartwychwstańcom należą ci, którzy byli naszymi wychowankami lub współpracownikami oraz przyjaciółmi, z którymi związane są nasze karty historii. Szczególne miejsce przysługuje tutaj św. Józefowi, Oblubieńcowi NMP, którego kult omówiony zostanie poniżej, oraz św. Kajetanowi z Thieny, który jest Patronem Zgromadzenia.

KULT ŚW. JÓZEFA, OBLUBIEŃCA NMP

63. Bóg w swej opatrnościowej mądrości, chcąc urzeczywistnić plan zbawienia, wyznaczył Józefowi z Nazaretu, „człowiekowi sprawiedliwemu” (por. Mt 1, 19), Oblubieńcowi Maryi (por. Tamże; Łk 1, 27), zadanie o szczególnym znaczeniu, a mianowicie legalne wprowadzenie Jezusa do rodu Dawida, z którego, według obietnicy (por. 2 Sm 7, 5-16; 1 Krn 17, 11-14), miał się narodzić Mesjasz Zbawiciel, oraz pełnienie przy Nim roli ojca i stróża. Mocą tego posłannictwa św. Józef uczestniczył czynnie w tajemnicy dziecięctwa Zbawiciela: otrzymał od Boga objawienie o boskim pochodzeniu macierzyństwa Maryi (por. Mt 1, 20-21) i był uprzywilejowanym świadkiem narodzin Jezusa w Betlejem (por. Łk 2, 6-7), adoracji pasterzy (por. Łk 2, 15-16) oraz hołdu trzech Mędrców przybyłych ze Wschodu (por. Mt 2, 11). Wypełnił swój obowiązek religijny wobec Dziecięcia, wprowadzając Go przez obrzezanie w przymierze Abrahama (por. Łk 2, 21) i nadając Mu imię Jezus (por. Mt 1, 21). Wypełniając przepisy Prawa, przedstawił Dziecię w świątyni, złożył ofiarę ubogich (por. Łk 2, 22-24) i pełen zdumienia słuchał prorockiego kantyku Symeona (por. Łk 2, 25-33). Chronił Matkę i Jej Syna przed prześladowaniem Heroda, uchodząc do Egiptu (por. Mt 2, 13-23); każdego roku z Matką i Dziecięciem udawał się do Jerozolimy na święto Paschy i zbolewały przeżywał zagubienie 12-letniego Jezusa w świątyni (por. Łk 2, 43-50). Mieszkając w Nazarecie, stanowił dla Jezusa ojcowski autorytet, któremu był poddany (por. Łk 2, 51), ucząc Go Prawa i wykonywania zawodu ciesielskiego (DPPL, 218).

64. W ciągu wieków, a szczególnie w czasach współczesnych, refleksja teologiczna ukazała wyraźnie cnoty św. Józefa, wśród których jaśnieją: wiara wyrażająca się w całkowitym i odważnym przyłgnięciu do zbawczego planu Boga; dokładne i milczące posłuszeństwo woli Bożej; miłość i wierne przestrzeganie Prawa, szczerza pobożność, nieugiętość w doświadczeniach; dziewicza miłość do Maryi, obowiązkowe wypełnianie ojcostwa, działanie w ukryciu (DPLL, 219).
65. Wspomniane ojcostwo zaś widziane jest w kontekście Józefa jako ojca umiłowanego, czulego, posłusznego, przyjmującego, odważnego, pracowitego, pozostającego w cieniu innych (por. Franciszek, *List Apostolski „Patris corde” z okazji 150. rocznicy ogłoszenia św. Józefa Patronem Kościoła Powszechnego*, 8 grudnia 2020 r.).
66. Pobożność ludowa dobrze rozumie znaczenie i uniwersalizm ojcostwa św. Józefa, którego wiernej straży Bóg powierzył młodość naszego Zbawiciela i któremu „powierzył straż nad swymi najcenniejszymi skarbami”. Opiece św. Józefa poleca się cały Kościół, który bł. Pius IX oddał pod szczególną pieczę świętego Patriarchy. Ci, którzy poświęcają się Bogu, wybierając drogę celibatu dla królestwa niebieskiego (por. Mt 19, 12), „w świętym Józefie znajdują swój wzór i obrońcę dziewiczego stanu”; dla robotników i rzemieślników pokorny Cieśla z Nazaretu jest wzorem szczególnym; jest on też patronem umierających, gdyż według pobożnej Tradycji, przy śmierci św. Józefa byli obecni Jezus i Maryja (DPLL, 220; por. RCu, 1, 22-24).
67. Liturgia, celebrując tajemnice życia Zbawiciela, a przede wszystkim Jego narodzenie i dzieciństwo, często wspomina osobę i rolę św. Józefa: w Okresie Adwentu, w Okresie Narodzenia Pańskiego, a szczególnie w święto Świętej Rodziny, w uroczystość 19 marca i we wspomnienie 1 maja. Imię św. Józefa wspomina się w *Communicantes* Kanonu rzymskiego, w drugiej, trzeciej i czwartej Modlitwie eucharystycznej i w Litanii do Świętych. W Modlitwach przy konających jest polecane wezwanie do świętego Patriarchy. W tych szczególnych okolicznościach wspólnota wiernych modli się, aby dusza umierającego, odchodzącego z tego świata, „spoczęła w pokoju i zamieszkała na świętym Syjonie z Najświętszą Bogą Rodzicielką, Dziewicą Maryją, ze świętym Józefem i ze wszystkimi Aniołami i Świętymi Bożymi” (DPLL, 221; por. *Obrzędy sakramentu chorych*, 204, 207).
68. Również w pobożności ludowej cześć dla św. Józefa zajmuje obszerne miejsce: w licznych formach pierwotnego folkloru, w zwyczaju poświęcania środy na kult św. Józefa, pochodzącym z końca XVII wieku. Do tego zwyczaju nawiązują niektóre nabożeństwa, jak np. siedem śród na jego cześć. Ta cześć wyraża się też w pobożnych inwokacjach wypływających z ust wiernych, w formule modlitwy, ułożonej przez papieża Leona XIII, *Do Ciebie, święty Józefie*, którą liczni wierni codziennie odmawiają; w Litanii do św. Józefa, zatwierdzonej przez papieża Piusa X; w nabożeństwie koronki do siedmiu lęków i siedmiu radości św. Józefa, czy innych (DPLL, 222).
69. Fakt, że uroczystość św. Józefa (19 marca) przypada w Wielkim Poście, w czasie którego Kościół jest całkowicie pochłonięty przygotowaniem katechumenów do chrztu, a także przygotowaniem do obchodzenia męki Pańskiej, sprawia pewne trudności z dostosowaniem pobożności ludowej do liturgii. Tradycyjne praktyki przedstawiające marzec jako „miesiąc św. Józefa” powinny być zsynchronizowane z okresem roku liturgicznego. Odnowa liturgiczna pogłębiła bowiem wśród wiernych świadomość wielkiego znaczenia okresu wielkopostnego. Po rewizji przejawów pobożności ludowej należy jednak popierać i rozszerzać kult św. Józefa, uwzględniając fakt, że „Kościół widzi w nim (...) wspaniały wzór nie tylko dla poszczególnych stanów życia, ale dla całej chrześcijańskiej wspólnoty, niezależnie od warunków życia i zadań, jakie w niej pełni każdy z wiernych” (DPLL, 223; por. RCu, 30).

70. Święty Józef jest także Patronem naszego Zgromadzenia Zmartwychwstańców, dlatego zaleca się powrót do pierwotnych praktyk pobożnego wspomnienia go poprzez częste odmawianie Litanii do św. Józefa, oraz powrót do nowenny przed uroczystością 19 marca. Zaleca się także w dniu 19 marca oraz 1 maja odprawienie specjalnego nabożeństwa o św. Józefie, którego układ zamieszczony jest w dalszej części Ceremoniału.

NOWENNA PRZED UROCZYŚCIĄ ŚW. JÓZEFA, OBLUBIEŃCA NMP

71. W celu pełnej zgodności naszej zakonnej pobożności z przepisami DPLL zamieszczonymi powyżej, należy nowennę odprawiać tylko we Wspólnotach Zakonnych, chyba, że racje duszpasterskie za tym przemawiają, aby przenieść ją także na grunt parafialny to można to uczynić z dużą roztropnością oraz stosowną katechezą.
72. Nowennę odmawiają zakonnicy w dniach od 10 do 18 marca, po modlitwach wieczornych ale przed błogosławieństwem końcowym. Ze słusznych racji można także połączyć ją z innym terminem modlitw wspólnych. Jej układ szczegółowy podany jest pod dniem 10 marca.

ADAPTACJE CZĘŚCI „C” CEREMONIAŁU W RAMACH PPCR

Korzystając z obrzędów zawartych w części „C” niniejszego Ceremoniału, w ramach Polskiej Prowincji Zgromadzenia Zmartwychwstania Pana Naszego Jezusa Chrystusa, ale w placówkach poza granicami Polski, należy dokonać stosownego tłumaczenia tekstów i ich adaptacji na podstawie prawnie zatwierdzonych ksiąg liturgicznych (np. MR, LM, agendy i śpiewniki) i dokumentów (np. KCR) dla diecezji lub regionu kraju, w którym ma się dokonać celebrowanie. W przypadku braku tłumaczenia Kolekt własnych, należy użyć oracji z tekstów wspólnych MR.